

MUZEJSKI ČASOPIS

Številka 1, Leto 21

GORNJESAVSKI MUZEJ JESENICE IN MUZEJSKO DRUŠTVO
JESENICE

Februar, 2011

STARA SAVA V LETU 2011 PRAZNUJE POMEMBNE OBLETNICE

Stara Sava, nekdanje fužinsko območje, je letos v znamenju praznovanj – obletnic.

- **20 letnica medobčinskega Gornjesavskega muzeja Jesenice.**

Leta 1991 je bil ustanovljen Muzej Jesenice kot občinski javni zavod za varstvo premične kulturne dediščine (Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Muzej Jesenice (Ur. l. RS št. 94/1991)). Združil je muzejsko dejavnost bivšega Tehniškega muzeja Železarne Jesenice in muzejsko dejavnost, ki je bila registrirana pri Gledališču Toneta Čufarja. Obsegala je skrb za spominske hiše (Liznjekovo domačijo v Kranjski Gori, Prešernovo rojstno hišo v Vrbi in Finžgarjevo rojstno hišo v Doslovčah) ter galerijsko dejavnost v Kosovi graščini na Jesenicah.

Pogodba o brezplačnem prenosu objektov na muzejskem območju Železarne Jesenice in dela na muzejske zbirke Železarne Jesenice in na Občino Jesenice oziroma na muzej Jesenice je bila podpisana prav na slovenski kulturni praznik (8. 2. 1992). Muzej Jesenice se je ob preoblikovanju Občine Jesenice (1995 nastane Občina Kranja Gora in leta 1999 Občina Žirovnica) preimenoval v Gornjesavski muzej Jesenice. Danes združuje 6 zbirk – muzejskih hiš na 6 lokacija na območju občin soustanoviteljic.

- **60 let Tehniškega muzeja Jesenice.**

Korenine muzejske dejavnosti pa so na Jesenicah starejše, s konca štiridesetih let 20. stoletja, ko so na Jesenicah ustanovili Zbirni urad, ki ga je podprlo Društvo inženirjev in tehnikov, Tehniški muzej Slovenije in Ministrstvo za industrijo. Leta 1950 ustanovljeni zbirni urad je potrdilo Ministrstvo za znanost in kulturo LRS z odločbo št. 18511 z dne 17. 5. 1951. Materialne stroške Zbirnega urada je kril Tehniški muzej Slovenije (Pregled prihodkov in izdatkov Tehniškega muzeja Slovenije - Jesenice in subvencij Tehniškega muzeja Slovenije – Ljubljana od

10. 4. 1951 – 30. 6. 1953). Prvo razstavo »Prikaz železarske zgodovine Jesenic z okolico« so odprli 25. aprila 1951 v prostorih meščanske šole na Jesenicah. 3. julija 1951 se je zbirni urad preimenoval v Tehniški muzej Jesenice. Deloval je kot izpostava Tehniškega muzeja Slovenije, ustanovljenega 3. aprila 1951.

- **50 let sekcije Tehniških muzejev**

20. 1. 1961 je bila na Jesenicah ustanovljena sekcija Tehniških muzejev LRS. Pomembna dejavnost muzeja je bil tudi arhiv. O delu arhivskega oddelka so redno poročali državnemu arhivu v Ljubljani.

Tehniški muzej Železarne Jesenice je bil vpisan v register muzejev in muzejskih zbirk pri Svetu za kulturo in prosveto LRS dne 7. 9. 1961 kot muzejska zbirka. Ustanovitelj muzeja je bila Železarna Jesenice.

- **Staro Savo pa bo zagotovo zaznamovalo tudi leto 2011.**

Obnova Kolperna je bila zaključena v letu 2009/10, Kasarna obnovljena leta 2005, del pudlovke leta 2007 in trga v letu 2008, v letu 2009 prekrita streha fužinarske cerkve. Letos bo zaključena prva faza komunalne ureditve »hale Fi-proma«, ki zajema tudi nekdanje severno dvorišče fužinske graščine s parkom. Pri vsem tem gre izjemna zahvala Občini Jesenice, ki je z uspešnimi mednarodnimi projekti (uspešnimi kandidaturami) in z lastnim finančnim deležem omogočila obnovo nekdanjega fužinskega območja Stara Sava.

Jeseničani, svetniki in vodstvo občine tako dokazujejo, da imajo razvito skrb za železarsko dediščino in ohranjanje tradicije, naše identitete.

Čaka nas torej še obnova edinstvenega plavža in najimpozantnejše stavbe fužinskega naselja, obnova Bucelleni Ruardove graščine iz leta 1538.

Irena Lačen Benedičič, direktorica GMJ

ŽELEZARSKA ZBIRKA 20. STOLETJA

Na Stari Savi nastaja železarska zbirka 20. stoletja, ki bo s pedagoško-andragskimi aktivnostmi na zabaven način krepila železarsko tradicijo Jesenic, prispevala h kvalitetnejšemu preživljanju prostega časa in spodbudila nove ideje za tehnološki razvoj.

Stroji in predmeti nekdanje Železarne Jesenice in njene predhodnice Kranjske industrijske družbe so pričevalci napredka v prometu, prenosu sil, obdelavi železa in ogrevanju peči konec 19. in v prvi polovici 20. stoletja. Z njihovo namestitvijo v tako imenovano halo Fiprom ob muzejskem območju Stare Save bi se poudarila veličina tega napredka, saj bi se lahko vzporejal starejši in novejši način dela. V Ruardovi graščini imamo prikaz vodnega pogona kovaškega kladiva. Njegovo delovanje je bilo odvisno od vodnega pretoka. Elektromotor je omogočal kontinuirano in enakomerno delo z novejšim pnevmatskim kladivom. V graščini je prikazan ročni način izdelovanja žebeljev. V hali bo na ogled

strojni način. Napredek je bil tudi pri izdelavi žice, pločevine in profilov. Včasih so morali pločevino skovati, žico pa vleči skozi votlice, kar je bilo zamudno delo. Uvedba valjčnih ogrodij, ki so jih poganjale velike turbine, je proizvodnjo poenostavila in povečala. Na prostoru nekdanjega plavža in pudlovke se bodo namestile provizorične oblike grodlja in ingotov. Skokovit porast proizvodnje v 20. stoletju se opazi ob pogledu na plavžarsko in jeklarsko ponovco. Jeklo so uporabili za ulivanje velikih cerkvenih zvonov, ki so tudi del železarske zbirke. Obstajali sta tudi siva livarna in livarna barvnih kovin. Ob načrtovani rekonstrukciji dela v livarni bo možno kupiti nekatere livarske izdelke in spominke.

Tako ob letošnjem mednarodnem dnevu muzejev na Stari Savi pripravljamo ŽELEZARSKO IGRE. V soboto, 7. maja, se bodo udeleženci iger (prijavljene so že nekatere jeseniške osnovne šole, prijave še zbiramo!) lahko na aktiven način spoznali proces od železove rude, rudnika do končnih železarskih, jeklarskih izdelkov.

IZ VSEBINE

Stran 1:

- Stara Sava praznuje pomembne obletnice v letu 2011
- Železarska zbirka 20. stoletja

Stran 2:

- Program razstav in prireditev GM Jesenice v Kosovi Graščini in na Stari Savi
- Letošnji kviz 14. marca v dvorani Kina Železar o Podmežakli
- 8. Februar—slovenski kulturni praznik praznujemo tudi na Jesenicah

Stran 3:

- Koledar prireditev
- Program muzejskih večerov MDJ
- Rajska ptica v zgodnjem srednjem veku
- Kitajska skozi prizmo muzejev

Stran 4:

- 20 let Muzejskega društva Jesenice
- Tretja razstava iz zasebnih zbirk
- Majski izlet v Šavrinjino

**PROGRAM RAZSTAV IN PRIREDITEV GM JESENICE
V KOSOVI GRAŠČINI IN NA STARI SAVI od februarja do junija 2011**

KOSOVA GRAŠČINA		
Datum in ura	Naziv prireditve	Organizator prireditve
8. 2. 2011 med 10. in 17. uro	Brezplačen ogled vseh muzejskih zbirk na Jesenicah: Dan odprtih vrat	GMJ
3. 3. 2011 (do 27. 3.)	Fotografska razstava	GMJ v sodelovanju s FDJ
15. 3. 2011 (do 25. 5.)	Muzejska razstava: Iz zasebnih zbirk III	GMJ v sodelovanju z MDJ
17. 3. 2011 ob 18. uri (do 25. 5.)	Muzejska razstava: Podmežakla	Gornjesavski muzej Jesenice
17.3. 2011 ob 19. uri	Muzejski večer Muzejskega društva Jesenice: Podmežakla	MDJ v sodelovanju z GMJ
5. 4. 2011 ob 11. uri	Okrogla miza: Minilo je 70 let	GMJ v sodelovanju z Združenjem borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Jesenice
14. 6. 2011 (do 29. 7.)	Muzejska razstava: »Na svoji zemlji« - ob 20-letnici plebiscita za osamosvojitve Slovenije	Gornjesavski muzej Jesenice v sodelovanju z Arhivom RS
STARA SAVA		
Datum in ura	Naziv prireditve	Organizator prireditve
8. 2. 2011 med 10. in 17. uro	Brezplačen ogled vseh muzejskih zbirk na Jesenicah: Dan odprtih vrat	GMJ
8. 2. 2011 ob 11. uri	Fotografska razstava: Utrip Stare Save – 60 let po ustanovitvi železarskega muzeja	GMJ
9. 3. 2011 ob 16. uri	Predstavitve slikovnega gradiva in utrjevanje znanja za kviz <i>Zgodovina mesta Jesenic</i>	GMJ
23. 4. 2011 ob 10. uri	Velikonočni blagoslov jedi	GMJ v sodelovanju z Župnijo Jesenice
7. 5. 2011 ob 8.30	Železarske igre za učence prvega triletja osnovnih šol <i>ob Mednarodnem dnevu muzejev</i>	GMJ
15. 5. 2011	Brezplačna muzejska družinska delavnica: Prvi obisk muzeja ob Svetovnem dnevu družine in Mesecu narcis na Jesenicah	GMJ
18. – 26. 6. 2011	Poletje na Stari Savi	GMJ v sodelovanju z lokalnimi organizacijami
18. 6. 2011	Poletna muzejska noč	GMJ
4. – 9. 7. 2011	Lenartov oratorij	GMJ v sodelovanju z Župnijo Jesenice
julij, avgust	TORKOVA KINOTEKA	GMJ

8. FEBRUAR—SLOVENSKI KULTURNI

PRAZNIK PRAZNUJEMO TUDI NA JESENICAH

Vsako leto ob slovenskem kulturnem prazniku muzejske hiše na Jesenicah med 10. in 17. uro nudijo možnost **brezplačnega ogleda vseh muzejskih zbirk**. Tako vas vabimo v *Kosovo graščino*, kjer si poleg stalne zbirke lahko ogledate tudi likovno razstavo **Potret – v novejši umetnosti**.

Na Stari Savi si bo mogoče ogledati kar tri zbirke, paleontološko in železarsko v *Ruardovi graščini* in etnološko v *Kasarni*.

8. februarja ob 11. uri pa v banketni dvorani *Kolperna*, kjer se v letu

**LETOŠNJI KVIZ 14. MARCA V
DVORANI KINA ŽELEZAR O**

PODMEŽAKLI

Gornjesavski muzej Jesenice že dvanajstič zapored pripravlja gradivo za KVIZ iz zgodovine mesta Jesenic. Avtor knjižice in razstave, ki bo v Kosovi graščini ob občinskem prazniku, je Tone Konobelj, ki je temo predstavil za program dela muzeja v letu 2011.

Del Jesenic, ki na kvizu še ni bil predstavljen, leži na desnem bregu Save, in je dobil ime po svoji legi pod Mežaklo. Podmežakla je naselje, ki je zaradi neugodne senčnate lege pod obronki Mežakle nastalo razmeroma pozno, pravzaprav v prvi polovici 20. stoletja. Pobudo za izgradnjo naselja je dala nekdanja železarna KID, ki je s spodbujanjem izgradnje delavskih hišic skrbela za stalno delovno silo v obratih. Domačini so po nakupih hodili na Savo na levem bregu Save, za preživetje pa so si okrog majhnih hišic uredili tudi vrtove in kokošnjake. Prav zaradi številnih kokošnjakov so zahodni del Podmežakle poimenovali Kurja vas. Zbirali so se v kulturnih domovih na Savi, pa tudi k nedeljski maši so hodili v savsko cerkev Marijinega vnebovzdetja.

Podmežaklarji so zaradi dolgih zim gojili predvsem zimske športe (smučanje, sankanje, smučarski skoki), še najbolj pa so postali znani po začetkih hokeja na Jesenicah. Iz podmežaklarskih vrst je zraslo več generacij odličnih športnikov, predvsem hokejistov, ki so v nekdanjem jugoslovanskem in kasneje v slovenskem merilu osvajali državna prvenstva. Pred drugo svetovno vojno je bilo Podmežaklo že nogometno igrišče, po vojni pa je v športnem parku zrasla moderna hokejska dvorana. Po obronkih Mežakle je danes speljana avtocesta, ki pa so se je domačini, zaradi bujne vegetacije in smrekovih gozdov na obronkih Mežakle, že kar navadili.

Podmežakla, ki je danes ena od devetih krajevnih skupnosti v Jeseniški občini, se na vzhodu dotika Blejske Dobreave na zahodu Hrušice, na severu pa jo od KS Sava deli struga Save.

Poleg avtorja Toneta Konoblja pri razstavi sodeluje restavrator Stane Staš Beton, fotograf dokumentalist Silvo Kokalj, etnologinja Zdenka

2010 zvrstile številne kulturne, protokolarne, zabavne in izobraževalne prireditve, odpiramo novo razstavo **Utrip Stare Save**. Predstavljene bodo zanimive fotografije, več avtorjev in več različnih dogodkov, ki so v zadnjih nekaj letih zaznamovali ta del mesta: od muzejskih, glasbenih, plesnih in uprizoritvenih prireditev, osebnih praznovanj, kot so poroke, poročna slavlja, obletnice, do vsakoletnih prireditev na prostem. Z razstavo obeležujemo tudi pomembne obletnice, ki prav letos zaznamujejo Staro Savo: 20 let medobčinskega Gornjesavskega muzeja Jesenice, 60 let od ustanovitve Tehniškega muzeja Jesenice in 50 let Tehniških muzejev. Vabljeni.

Nina Hribar,

koordinatorka GMJ

PROGRAM MUZEJSKIH VEČEROV MDJ

17. februar: Srečo Vernig – Rajska ptica v zgodnjem srednjem veku

17. marec: Tone Konobelj - Podmežakla

21. april: doc.dr. Verena Vidrih Perko – Kitajska skozi prizmo muzejev

19. maj: dr. Janez Mlinar – monografija o Kranjski Gori

Vsi muzejski večeri bodo v Kosovi graščini (2. nadstropje), Titova 64 na Jesenicah, vsak tretji četrtek v mesecu ob 18. uri. Vabljeni tudi nečlani MDJ.

RAJSKA PTICA V ZGODNJEM SREDNJEM VEKU, 17. FEBRUAR

Kakšno zgodbo o začetku srednjega veka na Bledu nam pripoveduje sponka rajske ptice, ki so jo arheologi našli v staroslovanskem grobu na Pristavi? Šepeta nam zgodbo, začeto s propadom rimskega cesarstva (476) in zaključeno z vladanjem cesarja Henrika II. (1002-1024), ki je blejsko posest podaril škofom v Briksnu. Pripoveduje nam o ljudstvih tistega časa, o Langobardih, Slovanih, Avarih in Karantancih. Pripoveduje o vladarjih, ki so visoki Gorenjski postavljali svoje postave, po katerih se je moralo ravnati ljudstvo. Sponka spregovori celo o tem, kako je rajska ptica povezana z Raveno, S Pavio, mogoče celo z Bizancem.

O skritem sporočilu nam bo v sliki in besedi

KITAJSKA SKOZI PRIZMO MUZEJEV, 21. APRIL

Kitajska, ki se je v zadnjih dveh desetletjih razvila iz izvoznice poceni izdelkov vseh vrst v svetovno velesilo z živahnim gospodarstvom in zastrašujočo vojsko, je nazadnje ugotovila, da ji je v tekmi z Zahodom nujno potreben tudi videz visoko kultivirane družbe. Po več kot polstoletnem zanemarjanju in vmesnih obdobjih silovitega uničevanja lastne več tisočletne kulturne dediščine se je končno zavedla temeljnega pomena, ki ga ima preteklost za identiteto sodobne družbe in s tem tudi za njeno uspešnost v svetu.

To so vzroki, da je v zadnjih letih zraslo na Kitajskem nad tisoč novih muzejev, da je bila Kitajske v prejšnjem letu gostiteljica dveh najbolj prestižnih dediščinskih dogodkov kot so EXPO in generalna konferenca mednarodne zveze za muzej ICOM v Šanghaju. Ob tej priliki so domačini gostili skupino 20 evropskih strokovnjakov po izbranih kitajskih muzejih in jim predstavili skrb za kulturno dediščino.

Predavateljica bo predstavila ob razmišljanju o sodobni Kitajski kot svetovni velesili in edini državi na svetu, ki traja domala dva tisoč dvesto let, nekatere kitajske muzeje, kot so muzej cesarske gomile Han Janling, nacionalni muzej v Šijanu, arheološki muzej cesarskih grobnic v Lojangu, budistične templje v votlinah Longman ter nekdanjo cesarsko prestolnico v Kajfongu, narodni muzej in naravoslovni muzej v Šanghaju.

Doc. dr. Verena Perko,

KOLENDAR PRIREDITEV V LIZNJEKOVI HIŠI V KRANJSKI GORI, KAJŽNKOVI HIŠI V RATEČAH IN V SLOVENSKEM PLANINSKEM MUZEJU V MOJSTRANI OD JANUARJA – JULIJA 2011

Datum	Prireditev	Kraj
11.2. (petek)	Predstavitve knjige Matevža Lenarčiča in Janeza Bizjaka: ALPE KOT JIH VIDIJO PTICE	SPM
17.2. (četrtek)	Predavanje z okroglo mizo: ALPE IN UNESCOVA DEDIŠČINA	SPM
18.2. (petek)	Ustvarjalna delavnica za otroke: ARHITEKTURA GORSKIH BIVAKOV	SPM
28.2. (ponedeljek)	»MOJE NAJVEČJE VESELJE JE NA GORAH« Zaključna prireditev meseca planinske literature s predstavitev nagradjenih zgodb z otroškega literarnega natečaja.	SPM
do 28.2. (vsak dan)	ŽIVLJENJE POD TRIGLAVOM muzejska razstava	SPM
22.2. - 25.2. (od torka do petka)	POČITNIŠKE USTVARJALNICE (Počitniške delavnice za otroke od 6. leta naprej.)	Kajžnkova hiša, Rateče
2.3. (sreda)	PUSTNA USTVARJALNICA: Iskrivi konjički na pustovanju	Kajžnkova hiša, Rateče
4.3. – 4.5.	Foto razstava Marjan Lipovšek (gostujoča fotografska razstava TNP)	SPM
1.4. (petek)	Ustvarjalna delavnica za otroke: NASELJA V HRIBOVITEM SVETU	SPM
20.4. (sreda)	VELIKONOČNA USTVARJALNICA: Barvanje pirhov in izdelovanje praskank	Kajžnkova hiša, Rateče
10.3. – 31.5.	Slovenija odkriva Himalajo (gostujoča muzejska razstava Narodnega muzeja)	SPM
11.3. – 19.6.	Žar jekla (muzejska razstava)	Liznjekova hiša, Kranjska Gora
15.3. – 31.5.	Pokal Vitranc slavi (muzejska razstava)	SPM
16.3. – 31.5.	90 let Turistovskega kluba Skala (muzejska razstava)	SPM
15.5. – 3.6.	Življenje pod Triglavom (muzejska razstava)	Pocarjeva domačija, Radovna
18.5. (sreda)	MEDNARODNI DAN MUZEJEV: Pravljica o Zlatorogu (lutkovna predstava) Muzejska ustvarjalnica: Pikapolonice	Kajžnkova hiša, Rateče
20.5. – 20.10.	Jakob Aljaž in njegov stolp (stalna muzejska razstava)	Šlajmarjev dom, Vrata
20.5. (petek)	Ustvarjalne delavnice za otroke: DOM NEKOČ IN DANES	Liznjekova hiša, Kranjska Gora
8.6. – 21.8.	100-letnica rojstva Jaka Čopa (muzejska razstava)	SPM
18.6. – 4.9.	Življenje pod Triglavom (muzejska razstava)	Liznjekova hiša, Kranjska Gora
	O dodatnih prireditvah, ki bodo še potekale v Slovenskem planinskem muzeju in v Gornjesavskem muzeju Jesenice vas bomo obveščali sproti v dnevnikih medijih. Več informacij je na voljo tudi na www.planinskimuzej.si	

20 LET MUZEJSKEGA

DRUŠTVA JESENICE

14. marca bo minilo 20 let, odkar je bilo v restavraciji Kazina ustanovljeno Muzejsko društvo Jesenice. Okoli 60 ustanovnih članov je na pobudo Toneta Konobla na ustanovnem občnem zboru sprejelo osnutek društvenih pravil ter izvolilo upravni in nadzorni odbor ter disciplinsko komisijo.

Prvi predsednik MDJ je bil Borut Razinger (8 let), člani upravnega odbora pa: Tone Konobelj, Dušan Prešern, Janez Meterc, Andrej Pikon, Iva Faletič, Avgust Delavec, Miro Eržen, Zdenka Torkar Tahir, Slavica Osterman, Zdravko Kovačič in Olga Anderlič.

Najbolj vidne dejavnosti društva so: organizacija muzejskih večerov in strokovnih ekskurzij ter izdajanje muzejskega časopisa, v katerem se je v 20 letih nabralo podatkov za pravo malo zgodovino kulturne dediščine v občini Jesenice pa tudi v sosednjih občinah Kranjska Gora in Žirovnica. Društvo je tesno povezano z Gornjesavskim muzejem, v katerem vedno najdemo strokovno oporo za naše bolj ali manj ljubiteljsko delovanje.

Dušan Prešern je predsednik že 12 let. Pomaga mu 14-članski upravni odbor.

Pa še malo statistike. V teh letih je bilo organiziranih 147 muzejskih večerov, na katerih smo poslušali predavanja iz zgodovine, umetnosti, kulturne dediščine, arheologije..., ki so nam jih posredovali strokovnjaki s posameznih področij. Včasih pa smo prisluhnili tudi zanimivim potopiscem. Posebej smo veseli, če se nam na muzejskih večerih pridružijo mladi. Korak k pomladitvi večkrat prispevajo člani zgodovinskega krožka OŠ Prežihovega Varanja, ki jih usmerja učiteljica Mateja Vahčič.

Na 43 ekskurzijah smo spoznali nešteto skritih zanimivosti slovenske kulturne dediščine, ki nam jo je večkrat odkrival dr. Marko Terseglav.

In izšlo je 70 številc Muzejskega časopisa, iz katerega se da razbrati tako delovanje našega društva kot večina pomembnih dogodkov in dosežkov Gornjesavskega muzeja.

Posebno ponosni smo tudi na aktivnosti ob oblikovanju in izdaji jeseniških zbornikov, ki izhajajo vsaka štiri leta.

Kot pomemben projekt pa napovedujemo 3. razstavo predmetov iz zasebnih zbirk 12 zbirateljev, ki bo ob 20-letnici društva odprta 15. marca 2011 v Kosovi graščini pod strokovnim in organizacijskim vodstvom etnologinje Zdenke Torkar Tahir in predsednika Dušana Prešerna.

Majda Malenšek

TRETJA RAZSTAVA IZ

ZASEBNIH ZBIRK

*V okviru sodelovanja med Gornjesavskim muzejem Jesenice in Muzejskim društvom Jesenice bomo letos že tretjič predstavili nekatere zasebne zbiralce oziroma njihove zbirke. Ker vemo, da je privatnih zbirateljev različnih starih predmetov vedno več in z njimi vse več zbranega raznovrstnega gradiva oziroma materializiranega spomina, smo tako dali priložnost širši javnosti, da si lahko ogleda vsaj delček raznovrstne in bogate zbirateljske dejavnosti. Na razstavi v Kosovi graščini na Jesenicah si bomo tako od 15. marca do 25. maja lahko ogledali zbirke ali dele zbirk naslednjih zbirateljev, ki sva jih k sodelovanju povabila predsednik muzejskega društva - Dušan Prešern in etnologinja iz Gornjesavskega muzeja: **Stanka Geršak** (gledališki listi in plakati; punčke iz cunj in kavne skodelice), **Damjan Jensterle** (fosili), **Mitja Klemenc** (delnice in obveznice; znaki, značke, kolajne), **Mladen Klepič** (jeseniške razglednice in fotografije; steklenice), **Leopold Kolman** (Lengerporerjeve razglednice; svetinjice), **Franc Konobelj** (avtogrami svetovnih in domačih znanih osebnosti),*

***Anže Mrak** (iz zbirke predmetov, ki se nanašajo na prvo svetovno vojno), **Aleš Nagode** (namizno okrasje, servirno in jedilno posodje, kozarci), **Martin Noč** (kremenčki – kresilniki, miniaturne jaslice, fotografije članov družine Ruard), **Dušan Prešern** (hišni oltarčki, značke Železarne Jesenice), **Vitimir Pretnar** (fotoaparati, tiski oziroma oblikovanje iz obdobja pred slovensko državnostjo) in **Rok Razinger** (likalniki, razglednice Planine pod Golico).*

Prvo razstavo te vrste smo postavili leta 2001, drugo 2006, četrto pa bomo morda že čez pet let. Zato že zdaj vabim k sodelovanju tudi druge zasebne zbiralce, saj le vsi skupaj lahko ohranimo in predstavimo več zanimive in dragocene dediščine.

Zdenka Torkar Tahir,

MAJSKI IZLET V ŠAVRINIJO

21. maja 2011 ob 7. uri

Čeprav nas pot velikokrat popelje do slovenske obale, pa njeno zaledje bolj malo poznamo. Zato smo že lansko leto sklenili, da si bolj od blizu pogledamo šavrinsko gričevje slovenske Istre. Ta delček Slovenije skriva bogate umetnostne, etnološke in druge kulturne spomenike, mimogrede pa nas očara s čudovitimi pogledi na tržaški zaliv.

V soboto, 21. maja ob 7h, se odpeljemo z Jesenic. Čez dve uri se ustavimo na kavici na Socerbu, kjer si bomo mimogrede ogledali še grad in se od tam zazrli v Dolino pri Trstu. Če bo čas, se bomo morda prek Črnega kala zapeljali po Kraškem robu do Podpeči in Zanigrada). Nato nas bo pot vodila v Hrastovlje, kjer si bomo v taborski cerkvi ogledali znamenite freske. Iz Hrastovelj se bomo po razgledni cesti zapeljali mimo Kubeda, Marezig do Nove vasi, kjer nas bo pričakala domačinka in nam predstavila Šavrinijo in njeno etnološko, zgodovinsko in jezikovno podobo.

Za ljubitelje tehnične dediščine bo gotovo zanimiv obisk vasi Raven, kjer je v Tonini hiši (zaščiten etnološki spomenik) tudi torklja oz. stari ročni oljčni mlin. Spustili se bomo v dolino Dragonje, se nekje pri Luciji spet podali v šavrinske griče in se po razgledni poti čez Malijo in Šared spustili do Izole (tu kratek sprehod po starem mestnem jedru in kavica).

To je le okvirni načrt poti, saj se ponuja še nekaj alternativnih smeri, kot je npr. ogled Padne ali Koštabone, glede na čas in želje pa ostaja odprta še možnost, da se zapeljemo še globlje v Šavrinijo, do hrvaške meje in si tam ogledamo stari tip istrskih naselij, danes zapuščenih vasi Abitanti in Topolovec (vse odvisno od trenutnega navdiha, razpoloženja in želja pa tudi od vremena in ceste).

Računamo tudi na bolj pozno kosilo v eni od šavrinskih gostiln. Jo še izbiramo.

Maribor ob koncu oktobra 2010

Člani MDJ pred kužnim ali Marijinim znamenjem – kipar Jožef Straub si je zamislil figure šestih svetnikov okrog mogočnega Marijinega stebra s podobo Matere Božje na vrhu; v ozadju baročno pročelje Rotovža

Ustanovitelj: MUZEJSKO DRUŠTVO ;
Izdajata: MDJ in GORNJESAVSKI
MUZEJ JESENICE; Urednica: MAJDA
MALENŠEK
Postavitvev in oblikovanje: LEJLA
KONJIČ, TIC JESENICE - RAGOR;
Naklada: 300 izvodov; Za člane MDJ je
časopis brezplačen; Tisk: GMJ